

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: مواضع اسکندر

برگردان: علی مشرف

۲۲ اگست ۲۰۲۴

عادی سازی آرام:

عربستان سعودی بی سر و صدا با اسرائیل رابطه برقرار می کند

به دنبال جاه طلبی ولیعهد محمد بن سلمان برای حفظ تاج و تخت آینده خود، تلاش های پنهانی ریاض برای عادی سازی با تل ابیب به طور فزاینده ای آشکار می شود. این کاری است که از ۷ اکتوبر ۲۰۲۳ بدین سو بی نهایت دشوارتر شده است.

(اعتبار عکس: گهواره)

علی رغم تهاجم وحشیانه مداوم اسرائیل بر نوار غزه و ۲.۴ میلیون فلسطینی آن، ولیعهد سعودی محمد بن سلمان همچنان به دنبال توافقی بحث برانگیز برای عادی سازی روابط با این کشور اشغالگر است. ریاض علی رغم دریافت "تهدید به مرگ" از سوی مخالفان عادی سازی در پادشاهی، بر تعمیق روابط با تل ابیب در بخش های مختلف پافشاری کرده است.

پس چرا ولیعهد بر پیمودن این مسیر نامحبوب پافشاری می کند مگر این که معتقد باشد که برقراری روابط با اسرائیل برای تضمین صعودش به تاج و تخت سعودی بسیار مهم است؟

اوایل این هفته، *پولیتیکو* جزئیات جدیدی از این مذاکرات محرمانه، از جمله تعهدات متعدد امریکا به ریاض را فاش کرد. این تضمین های ایالات متحده از تضمین های امنیتی از طریق یک معاهده تا کمک به برنامه هسته ای غیرنظامی و سرمایه گذاری های اقتصادی در فناوری را شامل می شود. با این حال، تل ابیب همچنان در برابر گنجاندن مسیری معتبر برای ایجاد یک کشور فلسطینی به عنوان بخشی از یک توافق، که [یکی از خواسته های کلیدی](#) سعودی ها است، مقاومت می کند.

تاریخچه حرکات دیپلماتیک آرام

عادی سازی با عربستان سعودی برای بنیامین نتانیاهو، نخست وزیر اسرائیل که قبل از انتخاب مجدد خود در سال ۲۰۲۲ این توافق را یک هدف دیپلماتیک اصلی [می دانست](#)، اهمیت کمتری ندارد. قبل از عملیات طوفان الاقصی در سال گذشته، نتانیاهو معتقد بود که این توافق نزدیک است. امروز، با توجه به شرایط و خواسته های متناقض عربستان سعودی، ایالات متحده و اسرائیل، وضعیت همچنان پیچیده است.

ریشه های عادی سازی بین عربستان سعودی و اسرائیل به چندین دهه قبل برمی گردد، با سابقه ای از معاملات پنهان دیپلماتیک که اغلب از آن به عنوان «[عادی سازی نرم](#)» یاد می شود.

شاهزاده بندر بن سلطان آل سعود از زمان انتصاب خود به عنوان سفیر ریاض در واشنگتن در سال ۱۹۸۳، [زمینه را](#) برای این نزدیکی تدریجی فراهم کرد و طی سال ها با رهبران سیاسی و امنیتی اسرائیل دیدار کرد. جانشین او، ترکی الفیصل، [به این تلاش ها ادامه داد](#) و به مردی کلیدی در روابط سعودی و اسرائیل تبدیل شد.

انور اشکی که به عنوان سلف وی و مشاور شاهزاده بندر بود، در سمینارهای ترویج عادی سازی شرکت کرد و [اولین دیدار](#) خود از سرزمین های اشغالی را در سال ۲۰۱۶ انجام داد.

یک لحظه مهم در این رابطه پنهان در سال ۲۰۱۹ رخ داد، زمانی که MbS میزبان هیأتی از شخصیت های انجلی بود که از پروژه صهیونیستی به رهبری جوئل روزنبرگ حمایت می کردند. این جلسه، همراه با [مذاکرات محرمانه](#) بعدی بین MbS و نتانیاهو در NEOM در سال ۲۰۲۰، گامی قابل توجه به سمت عادی سازی آشکار بود. با گذشت زمان، این گونه دیدارها و ملاقاتها به امری عادی تبدیل شد و مقامات و شهروندان سعودی به طور فزاینده ای با اسرائیل از نزدیک مواجه شدند، از جمله بازدیدهای عمومی [از سرزمین های اشغالی](#).

اقدامات سرکوبگرانه و منافع ستراتیژیک

دو کشور چندین هدف ستراتیژیک مشترک دارند. عربستان سعودی با محور مقاومت منطقه ای که شامل ایران، سوریه، حزب الله، انصارالله، حماس و دیگر بازیگران غیردولتی است مخالف است و اقدامات سرکوبگرانه ای را علیه مقاومت فلسطین انجام داده است. این پادشاهی سال هاست که حامیان حماس و افرادی را که کمک های مالی به سرزمین های فلسطینی ارسال می کنند، [هدف قرار داده است](#). این شامل دستگیری بیش از [۶۰ فلسطینی](#) در سال ۲۰۱۹ می شود که برخی از آنها از مقامات حماس و اتباع سعودی بودند که به حبس های طولانی محکوم شدند.

اخیراً در ماه می، عربستان سعودی کمپین خود را برای دستگیری کاربران رسانه های اجتماعی در این پادشاهی که به صورت آنلاین به اسرائیل حمله کردند، افزایش داد - این پس از کشته شدن بیش از ۳۴۰۰۰ فلسطینی در حملات هوایی بی امان اسرائیل به مراکز پر جمعیت بود.

در کنار آن، عربستان سعودی همچنین از تلاش‌های عادی‌سازی بحرین و سودان [حمایت کرده](#) و در عین حال به تشکیلات خودگردان فلسطینی مستقر در کرانه باختری (PA) [مشوق‌های اقتصادی](#) برای همکاری بیشتر با اسرائیل ارائه کرده است.

این پادشاهی از زمان پیدایش خود، از اسلام برای مشروعیت بخشیدن به اقدامات سیاسی خود استفاده کرده است و این عادی‌سازی نرم عربستان با اسرائیل نیز از این قاعده مستثنی نیست و محمد بن عبدالکریم بن عبدالعزیز العیسی، دبیرکل اتحادیه جهانی اسلام، در ترویج عادی‌سازی دینی نقشی کلیدی ایفا می‌کند. از سال ۲۰۱۷، العیسی از مباحثه ادیان به عنوان دروازه ای برای تقویت روابط مذهبی با اسرائیل دفاع کرده است. سفر ۲۰۲۰ او [به آشویتس](#) و دیدارهای بعدی با رهبران اسرائیلی و یهودی بخشی از این ستراتیژی گسترده تر بود. [دبورا لیبستاد](#)، [فرستاده ویژه ایالات متحده](#) برای نظارت و مبارزه با یهود ستیزی نیز با مقامات سعودی در عربستان سعودی دیدار کرد و [هیأتی](#) از رهبران یهودی امریکائی برای ترویج عادی‌سازی دیدار کردند. زمینه‌های عادی‌سازی نرم شامل میزبانی عربستان سعودی از خاخام یاکوف هرتزوگ، سرباز سابق توپخانه اسرائیلی و صهیونیست افراطی مدافع تخریب مسجد الاقصی بود. خاخام با فعالیت‌های خود از جمله [بازدید](#) از مسجد قبرستان شهدای احد در مدینه به دنبال [ایجاد اختلاف است](#).

روابط امنیتی و اقتصادی با اسرائیل

جای تعجب نیست که ریاض و تل ابیب برای تقویت همکاری امنیتی خود - که یکی از جنبه‌های مهم روابط امروز آنها است - کار کرده اند. عربستان سعودی به عنوان [بزرگترین وار دکننده تسلیحات در جهان](#)، تلاش کرده است تا توانائی‌های نظامی خود را از طریق معاملات با دولت اشغالگر، از جمله دستیابی به [سیستم دفاع هوائی معیوب گنبد آهنین](#) اسرائیل، افزایش دهد. روابط امنیتی شامل مانورهای نظامی مشترک و همکاری در زمینه امنیت سایبری است و عربستان سعودی برای نظارت و کنترل مخالفان در داخل پادشاهی به [نرم افزارهای جاسوسی اسرائیل متکی است](#).

فواد ابراهیم، نویسنده و تحلیلگر سیاسی منتقد سعودی در مصاحبه با *The Cradle* می‌گوید: عربستان سعودی عادی‌سازی را چیزی فراتر از یک پروژه سیاسی می‌داند، زیرا شامل یک پروژه اقتصادی و یک پروژه ستراتیژیک مرتبط با آینده تاج و تخت در عربستان سعودی است. عادی‌سازی اقتصادی برای پروژه "چشم انداز ۲۰۳۰" که هدف آن تغییر اقتصاد پادشاهی و ایجاد آزادسازی اجتماعی است، بسیار مهم است. معامله با اسرائیل شامل باز کردن [حریم هوائی عربستان به روی پروازهای اسرائیل](#) و تشویق سرمایه‌گذاری اسرائیل در مکان‌های میراث سعودی است. جرد کوشنر، معمار توافقنامه ۲۰۲۰ آبراهام، [نقش برجسته ای](#) در این تلاش‌ها ایفاء کرده است و برای ایجاد کریدور سرمایه‌گذاری بین ریاض و تل ابیب تلاش می‌کند.

از جمله بلندپروازانه ترین پروژه‌ها، کابل فیبر نوری است که تل ابیب را به کشورهای خلیج فارس متصل می‌کند، و همچنین توسعه راه‌آهنی برنامهریزی شده که عربستان سعودی را از طریق اردن به اسرائیل متصل می‌کند. ابراهیم معتقد است که عملیات طوفان الاقصی مقاومت فلسطین در اکتوبر گذشته این برنامه‌ها را مختل کرد و مجموعه ای از این پروژه‌های اقتصادی را در معرض خطر قرار داد:

طوفان الاقصی آمد و این پروژه را خنثی کرد و برای مدت نامعلومی آن را مختل کرد. بنابراین، رژیم سعودی همراه با امریکا و اسرائیل اولین کسی بود که احساس کرد طوفان الاقصی در درجه اول در خدمت به هم زدن پروژه عادی سازی منطقه است.

ابجاد روابط نرم کننده، منجر به نرمال سازی نرم می شود

ستراتژی های فرهنگی و رسانه ئی نقش پیشرفته ای در عادت دادن سعودی ها به عادی سازی با اسرائیل ایفا کرده است. از زمان وقایع ۱۱ سپتمبر ۲۰۰۱، عربستان سعودی روی بازنگری برنامه های آموزشی خود کار کرده است، به تدریج اشاره به اسرائیل به عنوان دشمن را حذف کرده و موضع بی طرفانه تری را در قبال این کشور اشغالگر ترویج می کند. هنر و رسانه نیز نقش داشته اند و کانال های تلویزیونی سعودی برنامه هائی را پخش می کنند که بسیار ظریفانه صلح با اسرائیل را ترویج می کنند.

رسانه ها، به ویژه، ابزار قدرتمندی در شکل دهی افکار عمومی بوده اند، به طوری که رسانه های سعودی اغلب میزبان مقامات اسرائیلی بوده و گزارش هائی را از داخل پادشاهی پخش می کنند. این کمپین تبلیغاتی با هدف ایجاد فضائی مساعد برای عادی سازی انجام شده است، اگرچه حمایت عمومی از چنین اقدامی به ویژه پس از حوادث ۷ اکتبر نوسان داشته است.

در مرکز "چشم انداز ۲۰۳۰" ولیعهد، تمایل او برای قرار دادن عربستان سعودی به عنوان یک مرکز ورزشی جهانی است. صندوق سرمایه گذاری عمومی، صندوق سرمایه گذاری دولتی عربستان سعودی، این پروژه گسترده را با خرید امتیازات اصلی ورزشی خارجی و میزبانی رویدادهای ورزشی بین المللی در این کشور رهبری می کند.

بخش ورزش یکی دیگر از ابزارهای عادی سازی نرم بوده است و راه را برای حضور تیم های رسمی اسرائیل در عربستان سعودی هموار می کند، جائی که آنها پرچم کشور اشغالگر را برافراشته و سرود ملی آن را می خوانند. مسابقات رسمی بین بازیکنان سعودی و اسرائیلی برگزار می شود و تیم ملی فوتبال عربستان حتی در مسابقاتی که در کرانه باختری اشغالی برگزار می شود شرکت کرده است.

همانطور که اکنون آشکارا مشهود است، تلاش های ریاض برای عادی سازی روابط با تل ابیب چند وجهی بوده و شامل ستراتیژی های دیپلماتیک، مذهبی، امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و رسانه ئی است. در حالی که این تلاش ها در طول سال ها پیشرفت چشمگیری داشته است، آینده این روابط ظریف به ویژه با تحولات سریع مقاومت در سطح منطقه علیه دولت اشغالگر در همبستگی با فلسطینی های غزه، نامشخص است.

منافع ستراتیژیک زیربنائی که رویکرد ریاض به اسرائیل - امنیت، رشد اقتصادی و نفوذ منطقه ئی - را هدایت می کند، نشان می دهد که این تلاش ها، هر چند با دستکاری ها و تعدیل ها، ادامه خواهند یافت تا از محور مقاومت، به ویژه نیروهای مسلح یمن، در مرز جنوبی نآرام عربستان سعودی، انتقام جویانه دعوت نشود..

۲۰ اگست ۲۰۲۴

Sanfte Normalisierung: Saudi-Arabien geht still und leise Kontakte mit Israel ein